

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Orman Bakanı Sayın Veysel Eroğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.06.2008

Harun ÖZTÜRK
DSP İzmir Milletvekili

Yürütmenin durdurulması kararları da iptal kararları gibi birer mahkeme kararıdır.

T.C. Anayasası'nın 138 inci maddesinin son fıkrasına göre, "... idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; ... mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez". İdari yargı yerlerince verilen yürütmenin durdurulması kararları da mahkeme kararları olduklarından, İdarenin yürütmenin durdurulması kararlarına da uymak zorunda olduğu kuşkusuzdur. Nitekim 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararların Sonuçları" başlığını taşıyan 28 inci maddesinin birinci fıkrasında da, idari yargı yerlerince verilen iptal ve yürütmenin durdurulması kararları arasında bir fark gözetilmeden, idari yargı yerlerinin "... esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmezsizin işlem tesis etmeye veya eylemlerde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez..." hükmüne yer verilmiştir.

Şu halde, Anayasa'nın 138 inci maddesinin son fıkrası ve 2577 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrası birlikte ele alınıp değerlendirildiğinde, İdarenin yürütmenin durdurulması kararlarının icaplarına göre işlemler tesis etmek suretiyle bu kararları uygulamak ve bu uygulamayı da kararın kendisine tebliğinden başlayarak en geç otuz gün içinde tamamlamak zorunda olduğu açıktır.

Yürütmenin durdurulması kararı, adından da anlaşılacağı üzere, bir iptal davasına konu yapılan idari işlemin uygulanmasını en geç davanın sonuna kadar erteleyen bir yargı kararıdır. Bu nedenle, İdarenin yürütmenin durdurulması kararının uygulanmasına; bir başka anlatımla gereklerinin yerine getirilmesine yönelik olarak yapacağı birinci işlem, davaya konu yapılan idari işlemin uygulanmasını gecikmeksizin askıya almaktır. Ancak; yürütmenin durdurulması kararının gerek öğretide ve gerekse yerleşik Danıştay içtihatlarında kabul edilen ikinci bir etki ve sonucu da vardır: Yürütmenin durdurulması kararı, tıpkı iptal kararı gibi, geriye yürür ve yürütülmesi durdurulan işlemden önceki hukuksal durumun geri dönmesini sağlar. Bu nedenle, İdare yürütmenin durdurulması kararı üzerine, davaya konu yapılan işlemin uygulanmasını askıya aldıktan sonra, bu işlemin tesisinden önceki hukuksal durumun geri dönmesini sağlayacak işlem ya da işlemleri de yapmak suretiyle bu kararın gereklerini yerine getirmek mecburiyetindedir. 2577 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında yürütmenin durdurulması kararının verilebilmesi için aranan koşullardan biri de davaya konu yapılan

işlemin "açıkça hukuka aykırı" olması olduğundan ve aynı zamanda yürütmenin durdurulması kararı da ancak gerekçeli olarak verilebileceğinden, İdare yürütmenin durdurulması kararının gerekçesinde belirtilen hukuka aykırılıkları giderecek işlem ya da işlemleri yapmak suretiyle eski durumun geri dönmesini sağlayacak ve böylece yürütmenin durdurulması kararının gereklerini yerine getirmiş olacaktır.

Yürütmenin durdurulması kararlarının yerine getirilmemesinden, diğer yargı kararlarında olduğu gibi, hizmet kusuru nedeni ile idare, kişisel kusur nedeni ile de kamu görevlisi sorumludur. Ayrıca, idarenin hizmet kusuru nedeni ile sorumlu olması kamu görevlisinin sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Yargının vermiş olduğu iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarına karşı idarenin hareket tarzı yukarıda açıklanmıştır.

Bu açıklamalar karşısında aşağıdaki mahkeme kararları ile ilgili olarak Çevre ve Orman Bakanlığı'nın hangi işlemleri tesis ettiğinin bilinmesine ihtiyaç duyulmuştur:

Türkiye genelinde toplam 39 adet Devlet Orman Fidanlığı'nın kapatılmasına ilişkin 1.4.2004 gün ve 30 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Olur'u, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği tarafından yürütmenin durdurulması istemiyle dava konusu yapılmıştır. Dava üzerine, Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin 21.9.2004 tarihli ve 2004/1539 Esas Nolu kararı ile, "... *ekolojik çevrenin hayati unsurlarından olan ve etkileri zamana yayılarak doğada geri dönüşümü olmayan zararalara yol açan erozyonun önlenmesinde büyük önem arzeden ağaçlandırma ve buna bağlı olarak fidan üretiminin Devletin temel ve asli görevlerinden olması, fidan üretiminin geliştirilmesi ve artırılmasının Devlet politikası olarak belirlenmesi karşısında, fidan üretiminin modernleştirilerek artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekirken, Devlet politikası ile hedeflenen fidan üretimine ulaşılmasını engelleyecek şekilde, üstelik ayrıntılı ekonomik ve teknik analizler de yapılmaksızın 39 adet Devlet Orman Fidanlığının kapatılması yolunda tesis edilen işlemde kamu yararı ve hizmet gerekleri yönünden hukuka uyarlık bulunmadığından, açıkça hukuka aykırı ve uygulanması halinde telafisi güç ve imkansız zararalara sebebiyet vereceği anlaşıldığından...*" yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Söz konusu yürütmenin durdurulması kararına Bakanlığın itirazı Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 18.1.2005 tarih ve 2005-151 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Bakanlığın Danıştay'a yaptığı temyiz başvurusu da Danıştay Sekizinci Dairesi'nin 7.2.2006 tarih ve 2005-6399 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklama ve yargı kararları çerçevesinde;

1. Maliye Bakanlığı'na hitaben yazdığınız 26.2.2008 tarih ve 300 sayılı yazıdan; 1993 yılında Sandıklı Orman Fidanlığı için Devlet orman fidanlık sahası olarak Orman Bakanlığı'na tahsis edilen 324.834,50 m²'lik alandan 143.797,50 m² lik kısmının tahsisinin 15.5.2007 tarihinde kaldırılmasına neden olduğunuz ve ayrıca 1,2,7,8,9 ve yeşil alan olarak belirlenen parsellerin Bakanlığa tahsisinden vageçilerek Maliye Bakanlığı'nın değerlendirmesine bıraktığınız anlaşılmaktadır. Bu eyleminizin, yargı kararlarını dolanmak suretiyle etkisiz kılmayı amaçladığının ve sorumluluk gerektirdiğinin farkında mısınız? Zira bu tür işlemlerle, fidanlık için tahsis edilen alanlar üzerindeki tahsisin kaldırılmasına yol açmak suretiyle Maliye Bakanlığı'na buraları satarak değerlendirme imkanı vermiş oluyorsunuz. Bu ise yargı kararlarını tamamen etkisiz kılmaktır.
2. Yukarıda yer verilen yargı kararları ortada iken, 17.4.2008 tarihli ve 7 sayılı Olur ile, Çobançeşme Orman Fidanlığı'nın 201.853 m²'lik kısmının İstanbul Fidan Borsası yapılmak kaydıyla Orman Genel Müdürlüğü'ne yapılmış tahsisin kaldırılmasına Olur verdiğiniz anlaşılmaktadır. Maliye Bakanlığı'nın kamu yararı gereği Bakanlığınıza yapılmış bulunan tahsisleri koşula bağlı olarak kaldırmaması gerekir. Maliye Bakanlığı bu Olur üzerine söz konusu alanın bakanlığınıza yapılan tahsisini kaldırdı mı? Yaptığınız bu işlemle yargı kararlarını etkisiz kıldığının ve sorumluluk gerektirdiğinin farkında mısınız?
3. Yukarıdaki yargı kararları ortada iken, mülkiyeti Orman Genel Müdürlüğü tüzel kişiliğine ait Düzce Orman Fidanlığı arazisinin 45.000 m² lik kısmının 30.4.2008 tarih ve 9 sayılı Olur ile devlet hastanesi yapımı için Sağlık Bakanlığı'na verilmesine karar vermeye yetkiniz var mı? Öncelikle bu yetki Orman Genel Müdürlüğü tüzel kişiliğine ait değil mi? Orman Genel Müdürlüğü'nün bu konuda makamdan bir Olur talebi mi olmuştur?
4. Maliye Bakanlığı tarafından fidan üretimi amacıyla Bakanlığınıza tahsis edilen alanlardan yukarıdaki örnekler dışında, Maliye Bakanlığı'ndan tahsisin kaldırılması yönünde talepte bulunduğunuz başka alan oldu mu? Oldu ise, bunlarla ilgili hangi işlemleri yaptınız?